

"Mes - gamtos svečiai ir esame dėkingi, kad ji mus priima", -

sakė į stovyklavietę Pakutuvėnuose susirinkę skautai

Dieve, argi dar gali taip būti: atvažiuoji pas žmones į svečius ir niekas neklausinėja, kas ir iš kur esi, ko nori. Tik šypsosi, paklausti - maloniai atsako, paprašyti - padėti, pasidomi, ar ne alkaną - pamaitintų. Ir į "dušią" nelenda. Tiesiog palieka gamtos - visus išklausančios, suprantančios, atleidžiančios ir apvalančios - draugijoje.

Pakutuvėnai. Daugeliui šios, kažkada glaudusios daugiau kaip 100 sodybų, Plungės rajone ant Minijos kranto įsikūrusios gyvenvietės pavadinimas nieko nesako. Nuo pagrindinio kelio Kretinga-Plungė pasukus per Aleksandravo gyvenvietę, dar šešis kilometrus padarėjus išmūštų, tarp kalvelių ir pievų vingiuojanti kaimo keliuku, iškyla senos Pakutuvėnų bažnytelės bokštas. Šalia - kopyltėlė ir kapinaitės.

Jau iš tolo pamatau pasitikti

ateinantį brolių Gediminą, kuris padėjęs jį skautų stovyklą.

Pristatytą ir svetimą pasveikinti atbėga didžiulis juodas nufaudlendų veislės šuo. Neloja, nes ir jis - svetingas. Didelio susidomėjimo neparodo nepirštos, laisvėje besiganančios ožkos ir ožiukai. Giedojimu pasisveikina margašpalviai gaidžiai, purpteli tolyn vištos ir viščiukai. Iš gardelių nosytės kaišioja triušės su triušiuokais. Žoleje pamatau kyšančias pilkas ilgas ausis. Kaip vėliau paaiškino skautai, tai - zuikių ir triušės palikuonis, vienintelis suaugęs "vyras" gausioje triušių šeimoje.

Kas tokiu didžiuoju ūkiu pasirūpina? Pasirodo, visais metų laikais Pakutuvėnuose yra pranciškonų jaunimo, skautų ir skautų, vienuolių. Ūkis - jų rūpestis. Brolis Gediminas parodo ir šiltnamį, lysves, apsdintas agurkais.

Per pievas ir miškelį išmintu siauru takučių nueiname į skautų stovyklą. Visai nesinori kalbėti, aplink - tylą ir ramybę. O tiek vaistingųjų žolelių vienoje vietoje seniai nemačiau!

Žinojau, kad miškelyje turėtų būti įsikūrę apie 50 skautų iš Kretingos, Klaipėdos ir grupelė iš Prancūzijos. Kol jų nemačiau, ašis nepagavo jokio žmogaus buvimą miške sukėlto garso. Tik pabuvus tarp skautų visą dieną supratau, kodėl vaikai išmokyti susilieti su gamta, netrikdyti jos ramybės, nežėisti ir nekeisti jos gyvenimo ritmo, gerbti ir myleti ją.

Daug kas maloniai stebino stovykloje. Mačiau vaikus, ilgai ir atidžiai stebinčius, kaip formuojasi, keičiasi ir lėtai dangumi plaukia kamuoliniai debesys; žiūrinius, kaip skruzdėlės viena kitai padeda nešti pušies spyglių; akis įsmeigusius į Minijos vandens srovę ir besigėrinčius nardančiomis žuvimis; laukiančius, kol višta padės kiaušinį, žaidžiančius su triušiuokais... Vaikams čia leidžiama viskas - svarbu, kad nedarai žalos sau ir gamtai.

Todėl nesistebėjau, kad brolio Gedimino pirmieji žodžiai apie Prancūzijos skautų grupę buvo: "Nusivyliau jais - negerbia, nemylį gamtos, neišmokyti jos saugoti. Kol griežtai nesudraudėme, ir žaliuojančius medžius kirto, ir šakas laužė, ir kirvį į žaliuojantį medį nelaike nuodėme įkirsti!"

Panašiai kalbėjo ir vienas Kretingos skautų patrulio vadų **Deivis Kundrotas**:

- Mes idealizavome prancūzus kaip Europos skautus. Nusivylėme: kirto medžius, išdraskė skruzdėlyną. Turėjome rimtai pasikalbėti, įspėti. Šiapi Prancūzijos skautai - draugiški, linksmi, nuširdūs dainorėliai. Bendrauti labai trukdė kalbos barjeras - prancūzai sunkiai kalbėjo anglškai, o tarp mūsų nebuvo kalbančių prancūziškai. Vis tik iš prancūzų pasimokėme griežtos drausmės, nepriklauso vadybos mokymų vykdymo. Mums to trūkstą.

Į kalbą įsijungė **Justinas Motuzis**:

- Renginių stovykloje buvo daugybė: orientacinės pirmosios medicininės pagalbos teikimo varžybos, estafetės, skaniausio maisto gaminimo konkursas.

Jurandas Švita

skautai atvyko į Pakutuvėnų stovyklą?

- Tikriausiai tai mūsų - vadų - kaltė: nesugebėjome visus ir laiku informuoti. Kitas dalykas - tai vai stokoja žinių apie mūsų gyvenimo sąlygas stovykloje, mūsų veiklą. Iš to kyla tėvų nepasitikėjimas. Tai - mūsų problema, ir ja artimiausiu metu reikės spręsti.

- **Seniai susipažinau su jūsų veikla. Žinau daugybę jūsų atliktų darbų. Kodėl nesiskelbiate?**

- Tai nėra mūsų tikslas. Suprantu, kad žinios apie mūsų gerus darbus būtų kaip atsvara masinės informacijos priemonėse skelbiamai šurpiai statistikai apie nepilnamečių nusikalstamumą.

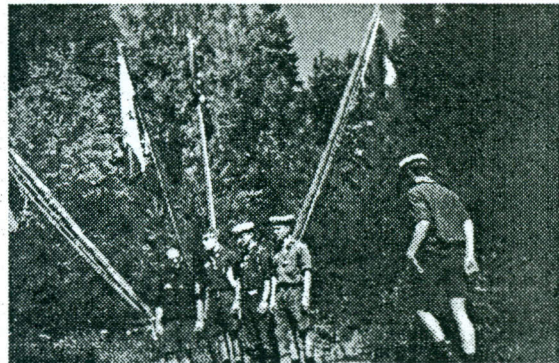
- **Iš kur, Jurandai, tavo dvasingumas, tavo idėjos?**

- Labai daug man davė tėvų meilė, ypač mamos. Didelę įtaką padarė mokymasis Katalikiškojo mokykloje. Minties laisvės "įpūtė" vienuoliams pranciškoniai.

O mažieji skautukai, paklausti, kokias savo vado savybes labiausiai vertina, atsakė: gerumą, nuširdumą, išmintį ir griežtumą.

Atokvėpis prie Pakutuvėnų bažnytelės

Prancūzijos skautai

Ypač įsimintina išvyka į Kretingą, Palangą ir Šventąją. Susikirstyti patruliais, tarp kurių buvo prancūzai, turėjome juos supažindinti su miestų istorija, lankytinomis vietomis. Savarankiškai, be vadų ir suaugusiųjų pagalbos turėjome susirasti nakvynę, parvykti atgal į stovyklą...

Pavydėjome prancūzams - jie atvyko su visu skautams reikalingu inventoriu. Mes gi neturime būtiniausių aprangos, virvų, kirvukų, peilio.

Bendraudamas su prancūzais supratau, kaip mažai anglų šnekamosios kalbos žinių mums duoda mokykla. Manau, kad moko ne taip ir ne tą, ko prireiks gyvenime, o ir valandų užsienio kalboms mokytis turėtų būti daugiau.

Justino minčiai pritarė visi aplinkui sėdėję Kretingos skautai: "Stovykloje anglų kalbos išmokome daugiau, negu per kelierius metus mokykloje".

Prancūzijos skautai nebuvo linkę šnekėtis, mat... keletas jų sutėrė garbingą skauto vardą ir galvojo, kad spaudos atstovas pakviestas paskelbti kai kurias jų "nuodėmes".

Prancūzijos skautų vadovė

ganizavimu patenkintas. Sužavėtas Lietuvos skautais, jų meile ir noru saugoti gamtą. Tikisi, kad grįžęs namo galės suruošti siuntą naujiems bičiuliams taip reikalingo skautiško inventoriario, suorganizuoti panašią stovyklą Normandijos žemėje, į kurią pakviestų kretingiškius. Žemaitija labai patiko - daug ežerų, upių. Tikisi, kad po metų kitų vėl čia apsilankys.

Dešimt stovyklos dienų suartinu vaikus. Kretingiškiai ir prancūzai keitėsi skautiškomis skarelėmis, suvenyrais, adresais ir pažadais vėl susitikti Pakutuvėnuose arba Normandijoje.

O aš, išvykdamas iš stovyklavietės, gavau užduotį - surasti, kur buvo kūrėnami laužai. Neradau, ir tuo pradžiuginau skautus. "Mes - gamtos svečiai ir esame dėkingi, kad ji mus priima. Savo blogų pėdsakų nepalikame!", - sakė vaikai.

Vėl takeliu per mišką, pievas, pro bažnyčią, kopyltėlę ir kapinaites. Tylėje ir ramybėje. Savose mintyse - apsilaukusios, nurimusios. Kad taip kiekvieną dieną...

Su skautais bendravo

Susipažinkime - skautų vadas Jurandas Švita

- **Jurandai, kaip tapai skautu, kokios tavo pareigos skautų judėjime?**

- Siemet baigiau Kretingos katalikiškąją vidurinę mokyklą. Į skautų organizaciją atėjau prieš 4 metus. Dalyvaudamas pirmoje skautų stovykloje - Palangoje - supratau, kad skautų idealai, jų gyvenimo būdas yra "mūsų artimi" ir priimtini. Patraukė meilė gamtai ir bendravimas su ja. Europos skautu tapau beveik prieš 2 metus. Per priešpaskutinį skautų draugovės susirinkimą mane patvirtino Kretingos draugovės draugininku - vyriausiuoju skautu. Vadovauju daugiau kaip 30 skautų organizacijai, kurią sudaro Katalikiškosios, J.Pabrėžos ir M.Daujoto mokyklų mokiniai.

- **Tavo manymu, kodėl skautų judėjimas neišplita kitose mokyklose?**

- Norinčių tapti skautais yra daug. Deja, negalime kurti naujų patrulių, nes neturime patyrusių vadų. Būnant skautų vadu reikia daug ko atsižadėti - laisvalaikio, daugelio pramogų. Taip pasiaukoti nori nedaugelis. O skautai vadovaujasi principu - "ne kiekis, o kokybė".

- **Kaip apibūdintum savo brolijos narius - jaunesniuosius skautus?**

- Savo pasaulėžiūra jie - beveik suaugę žmonės. Visi - skirtingi, ir gražūs savo skirtingumu. Labai geri, dvasingi vaikai. Su daugeliu iš jų galėčiau eiti į tikrą žvalgybą - pasitikiu visur ir visada. Greitai jie taps tikrais ir gerais patrulių vadais. Vienas iš jų - Mantas Maštaras - protingas, patikimas, nuostabus žmogus - bus puikus savarankiškas patrulio vadas.

Skautų taisyklės reikalauja, kad vadas savo skautams būtų griežtas. Aš tai žinau, bet visa mano siela priešinis griežtai, geležinei karinei rankai. Manau, kad viską galima pasiekti gerumu, švelnumu. Jei neįmanoma susikalbėti tokiais metodais, tenka pasiūlyti palikti skautų gretas. Gal tai - ne patys blogiausi žmonės, o tiesiog nebermanantys prasmės skautų judėjime, negalintys prisitaikyti prie skautų gyvenimo būdo.

- **Kodėl ne visi Kretingos**